

Hírek

ICA tiszteleti tag kitüntetés

Zentai László

Az ICA tiszteleti tag (*honorary member*) kitüntetését az 1976-os alapítás óta eddig 66-an kapták meg, köztük három magyar térképész. Rögtön a második díjazott 1979-ben *Radó Sándor* volt. 1995-ben *Papp-Váry Árpád*, az ICA két ciklust (1987–1995) betöltött alelnöke, a magyar polgári térképészet akkori vezetője kapta meg az elismerést. A következő magyar díjazott *Klinghammer István* volt, aki 2003-ban kapta meg a díjat (az ELTE Térképtudományi Tanszék vezetőjeként és az ELTE rektoraként).

2025-ben az egyik díjazott *Zentai László*, aki 2011-től 2019-ig az ICA főtktára volt, majd pedig az ICA alelnöke (2019–2023). Laudációját *Georg Gartner*, az ICA elnöke olvasta fel. Kiemelte, hogy „*Zentai professzor több mint három évtizede a nemzetközi kartográfiai közösség egyik legfontosabb tudósa. Karrierje a tudományos kiválóság, az elkötelezett szolgálat és a nemzetközi vezetői szerep ritka kombinációját tükrözi, amely teljes mértékben megtestesíti az ICA szellemiségét és azokat az értékeket, amelyek előmozdítására a szervezet törekszik.*”

Zentai László professzor úr tiszteletbeli tagságához a szerkesztőség részéről is gratulálunk!

Szerkesztőség

***

IAG Legjobb Bírálója Díj, 2024

Benedek Judit

Az IAG (International Association of Geodesy) Legjobb Bírálója Díja egy olyan nagy presztízsű szakmai nemzetközi díj, mely arra hivatott, hogy elismerje és hangsúlyozza a *Journal of Geodesy*-ben, azaz a geodézia szakterület legrangosabb nemzetközi folyóiratában végzett bírálói munkának a fontosságát. (<https://geodesy.science/iag/awards/best-reviewer-award/>)

A díjazottat a *Journal of Geodesy* folyóirat előző két évének bírálói közül választják ki. A *Journal of Geodesy* folyóirat szerkesztőbizottságának tagjai állítanak jelölteket, majd a folyóirat főszerkesztője három legalkalmasabb jelöltet javasol az IAG Végrehajtó Bizottságnak. A javaslatokban értékelniük kell a jelöltek szakmaiságát, tisztességességét, konstruktivitását, alaposágát, pontosságát a *Journal of Geodesy* bírálójaként végzett munkájukban, mellyel jelentősen javították a publikációk minőségét. A díjazotról az IAG Végrehajtó Bizottsága hozza meg a végső döntést.

Idén az „IAG Legjobb Bírálója Díja 2024” kitüntetésben *Benedek Judit*, a HUN-REN Földfizikai és Űrtudományi Kutatóintézet kutatója részesült, melyet *Richard Gross*, az IAG elnöke adott át az olaszországi Riminiben rendezett IAG 2025 tudományos közgyűlés megnyitó ünnepségén.

Benedek Judit, a HUN-REN FI tudományos munkatársa 1996 óta folytat tudományos kutatómunkát a földi nehézségi erőter mérése és modellezése területén a Geodéziai Kutatói Egység tagjaként, valamint tevékenyen vesz részt az intézet geodinamikai kutatásaiban, különös tekintettel a nehézségi erőter változása okozta felszín deformációk obszervatóriumi mérésében, értelmezésében és modellezésében. A díjazott nevét, fényképét és rövid életrajzát az IAG hírlevelének szeptemberi száma tartalmazza (<https://geodesy.science/2025/iag-awards-2023-2024/>). Benedek Judit díjához a szerkesztőség részéről is gratulálunk!

Szerkesztőség

***

Márton Gyárfás emléklapett

Doroszlai Tamás

A Márton Gyárfás emléklapett 2025. évi anyaozsági adományozottja Doroszlai Tamás lett, az EMT 26. Földmérő Találkozóán, Nagyszebenben, 2025. szeptember 19-én. Méltatta: Mihály Szabolcs.

Doroszlai Tamás 1961. március 3-án Vácon született. Diplomáját 1984-ben szerezte a Bánki Donát Gépipari Műszaki Főiskola Rendszerszervező szakán. A Földmérési és Távérzékelési Intézet (FÖMI) PHARE program által támogatott Ingatlan-nyilvántartási Operatív Munkacsoportjába 1993-ban nyert felvételt informatikai szervező munkakörben a földhivatalok ingatlan-nyilvántartási számítógépes szoftverének kialakítása céljából. Megvalósították 117 körzeti földhivatalban a tulajdoni lapok adatainak decentrális számítógépes adatbázisokba szervezését, elkészítették, tesztelték és bevezették a változásvezetést ellátó Komplex Decentrális Ingatlan-nyilvántartási Rendszert (KDIR), és használatát országosan oktatták.

Az ezredfordulón újítoán részt vett a TAKAROS projekt lebonyolításában. Informatikai szervezőként és projekt vezetőként vállalt szerepet a vidéki TAKAROS és a fővárosi BIIR ingatlan-nyilvántartási rendszerek, valamint a FÖNYIR földhasználati és a MENYÉT földműves nyilvántartások kialakításában, bevezetésében és oktatásában. A földhivatali informatikai támogatást és fejlesztést végző osztály munkáját 2003-tól ő irányította (jogszabályi változások és ágazati igények miatti informatikai fejlesztések és szaktámogatások). Önállóan fejlesztette ki a belső hálózaton üzemelő Földhivatali Támogató Rendszert (FTR).

A 2010-s években uniós informatikai projekteken fejlesztési és irányítói eredményei vannak: TAKARNET24 (nonstop földhivatali adatszolgáltatás), INK (adatbázisok adatközpontba szervezése), KCR (az ingatlan-nyilvántartás és a központi Címregiszter kapcsolata).

2021-ben az ő vezetésével hajtották végre az új jogszabályi környezetben alapuló osztatlan közös tulajdon feldolgozásokhoz tartozó modulok kifejlesztését és földhivatali bevezetését.

2000-től oktatási tevékenységet is ellátott a magyar felsőoktatásban (BME, GEO, Szent István Egyetem) a földügyi informatikai rendszerek vonatkozásában. Számos konferencián és rendezvényen földhivatali informatika témájú előadásokat tartott.

Munkásságát az agrárminiszter 2013-ban Miniszteri Elismerő Oklevéllel jutalmazta. Szakmai munkásságának elismeréseként 2022-ben megkapta a Fashing Antal díjat.

Doroszlai Tamás 2011. óta aktív tagja a Magyar Földmérési, térképészeti és Távérzékelési Társaságnak, jelenleg az Intézőbizottság tagja. Az Erdélyi Magyar Műszaki Tudományos Társaság Földmérő szakosztálya által szervezett Földmérő találkozókra a 2006 óta állandó résztvevő. Az egységes ingatlan-nyilvántartásban megvalósuló informatikai eredmények közismert terjesztője Erdélyben is, sok szakmai előadást tartott.

Mihály Szabolcs

MFTTT

***

Márton Gyárfás emléklapett

Nagy István

A Márton Gyárfás emléklapett 2025. évi erdélyi adományozottja Nagy István lett, az EMT 26. Földmérő Találkozóán, Nagyszebenben, 2025. szeptember 19-én. Méltatta: Márton Huba.

Az EMT földmérő szakosztály találkozóinak állandó résztvevője, előadója és a szakmai körökben jól ismert kollégánk, Nagy István, 1978-ban született Székelyudvarhelyen, majd a helyi Kós Károly Ipari Líceumban érettségizett 1999-ben. Ugyanabban az évben került a székelyudvarhelyi Geotop Kft-hez, ahol gyors beilleszkedése, kollégái iránt tanúsított segítőkészsége és a rábízott feladatok iránti komoly hozzáállása rövid időn belül az egész munkaközösség és ügyfélkör részére kedvelt személyiséggé tették.

Márton Gyárfás ösztönzésére, tudásának szolid elméleti alapokra helyezése érdekében 2006-ban elvégezte a Gábor Dénes Főiskola Műszaki informatika szakát, jeles tanulmányi eredménnyel szereve oklevelet. Az itt szerzett ismereteket sikerrel építi be a Geotop térinformatikai technológiáinak fejlesztésébe, és a különféle szakmai munkák adatfeldolgozás/adatbeépítés optimalizálásába.

Hasonlóan, a Geotop által kivitelezett mindegyik nagyobb ingatlan- és közmű térinformatikai rendszer projektjében részt vesz, amelyek végeredményei teljes belterületi adatállományok létrehozását és relációs adatbázisba átalakítását jelentik olyan településeknél, mint például Temesvár, Székelyudvarhely, Gyergyóremete, Székelykeresztúr, Nagyenyed. Az ilyen típusú munkákkal párhuzamosan és a MapSys web map szerver/kliens alkalmazás bevezetése óta tematikus projektek teljeskörű irányításában és elvégzésében jeleskedik mint például Bukarest 1-es körzet ingatlankataszteri rendszere, Zetelaka és Fenyéd címkatasztere, a Hargita-Hegység térinformatikai rendszere, valamint a településrendezési terveinek térinformatikai rendszerbe konvertálása Szalacs és Szárhegy községekben.

Mindezzel párhuzamosan Nagy István folyamatosan fejleszti a MapSys, TopoSys, MapSys IMS/WMC szoftvereket, beleépítve a gyakorlati munkák elvégzésénél felmerült és sok szakember által kért új funkciókat.

Mindezt Nagy István az informatikai ismeretek folytonos fejlesztésével és sokéves munkával szerzett tapasztalatával magas fokon műveli, aminek egyik hozadéka, hogy naponta ad telefonos vagy online útbaigazítást kollegáinak valamint a Geotop szoftver felhasználóinak, készségesen és igényesen segítve mindenkinek, aki a térinformatikai vagy a digitális fotogrammetria szakterületével kapcsolatosan érdeklődik. Kiváló kapcsolatokat ápol sok szakemberrel, akikkel az EMT találkozók alkalmával személyesen is találkozik.

A fentiekre alapozva ki tudjuk jelteni, hogy Nagy Istvánban egy szakmailag jól felkészült, hiteles, segítőkész, emberközpontú kollégát ismertünk meg, aki méltó a Márton Gyárfás oklevél és emlékplakett elnyerésére.

Mihály Szabolcs

MFTTT

Műszerismertetés

Stonex R180 robot mérőállomás

A Geotronics (ma: Trimble) még a '90-es években bocsátotta útjára a robot technológiát. Ezt követően az egy-emberes mérőállomások gyártása, fejlesztése hosszú ideig hagyományosan a „nagy gyártók” privilégiumává vált.

A Stonex 2019 júliusában jelentette meg az R80 mérőállomást ebben a versenyzet kategóriában. A gyártó akkor ezt a hagyományos szervó-vezérelt, Windows CE operációs rendszerű műszert elsősorban monitoring feladatokra szánta.

A 35°/mp fordulási sebessége ugyanis már akkor is elmaradt a „hagyományos” geodéziában használatos konkurens mérőállomások 45°/mp, 85°/mp, sőt 115°/mp sebességeitől. Ugyanakkor a 0.5"-es szögmerési és 1 mm + 1 ppm távmérési pontosság különleges torzulásvizsgálatok elvégzésére, monitoring prizmak automatikus irányzására és folyamatos észlelésére predesztinálta a mérőrendszert.

Az R80 visszavonulását követően, 2023 márciusában jelent meg az R180. Esetében a szélső pontossággal már az extrém gyorsaság is együtt jár.

Nevében a szám ugyanis a 180°/mp fordulási teljesítményre utal. Ezt a T-drive technológia teszi lehetővé, mely a hagyományos fogaskerékes kialakítás helyett hangtalan és súrlódásmentes mozgást biztosít. Ez nemcsak kizárja az érintkező alkatrészek kopását, ezzel csökkentve a meghibásodás lehetőségét, de ténylegesen gyorsabb prizmakövetést és -feltalálást tesz lehetővé terepen.

Honnan olyan ismerős ez az egész? Nem nehéz párhuzamot vonni az először 2006-ban megjelent Trimble S6 Robot MagDrive – elektromágneses levitáció elvén működő – technológiájával

A szögpontosságot tekintve, a Stonex R180 elérhető 0.5", 1" és az utóbbi időben 2"-es kivitelben, illetve távmérési pontossága 1 mm + 1ppm.

Elmondható tehát, hogy ezekkel a paraméterekkel az R180-nal ténylegesen lefedhető a geodéziai munkák teljes spektruma, alsógeodéziától a mérnökgeodéziáig.

Az álló dobozban érkező esztétikus megjelenésű mérőállomás akkuval és műszertalppal együtt meghaladja a 9 kg-ot.

A felhasznált anyagok minősége kiváló, valóban robusztus mérőrendszer. Ezt támasztja alá, hogy por- és vízállósági besorolása IP65, mely kategóriájában kifejezetten jónak mondható. Sőt, speciális igény esetén IP66 besorolásban is elérhető, kíméletlenebb munkakörnyezetbe. Működési hőmérsékleti tartománya pedig -20°C - +50°C között van.

Első távcsőállásban jobb kézre eső, egymás felett elhelyezett irányító csavarjai természetesen végtelenítettek és nagyon finom mozgatót tesznek lehetővé. Köztük található egy mérés vezérlő piros gomb, mely úgy is lehetővé teszi a rögzítést, hogy elvonnánk szemünket az okulártól.

Sajnos, a fizikai billentyűzet mindössze a bekapcsoló gombra és a hangerő szabályozókra korlátozódik az első távcsőállásban lévő a vezérlő oldalán. Ezekkel áttellenesen USB és micro-USB konnektorok segítik az adatátvitelt. A kábel nélküli megoldást a Bluetooth, valamint a WiFi kapcsolat, illetve egy lecsavarozható